

Cum au fost afectate exporturile de cereale ale Ucrainei de embargoul impus de statele din CEE (analiza)

Ucraina a devenit complet dependentă de rutele alternative din Uniunea Europeană pentru exporturile sale de cereale, după ce luna trecută Rusia a decis să parasească acordul internațional care permitea Ucrainei să exporte cereale via porturile sale de la Marea Neagră, arată o analiză Reuters.

Această situație a agravat eforturile Bruxelles-ului de a găsi un echilibru între a ajuta Ucraina cu solicitările formulate de cinci state membre din Europa Centrală și de Est, printre care se numără și România, pentru a-și proteja propriile lor piețe prin prelungirea embargoului referitor la importurile de cereale din Ucraina, cel puțin până la finele lui 2023. Actualul acord pentru a proteja fermierii din Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia urmează să expire la 15 septembrie.

Cerealele ucrainene sunt scutite de la taxele vamale din UE, ceea ce le face mai ieftine decât producția locală.

Apropierea Ucrainei și costurile logistice mari au dus la o explozie fără precedent a exporturilor sale de cereale spre cele cinci state în 2022 și la începutul lui 2023, creând perturbări pe partea de vânzări, eliminând culturile locale de pe unele piețe de export, coborând prețurile și declanșând proteste din partea fermierilor.

Analiza Reuters arată că importurile de cereale ale Poloniei au crescut de aproape trei ori în 2022 până la 3,27 milioane de tone, dintre care 75% au fost cereale ucrainene, în principal porumb și grâu. Importurile ridicate au continuat până în luna martie 2023.

România, unul din cei mai mari exportatori de cereale din UE, a importat 3,2 milioane de tone de cereale și oleaginoase ucrainene până în luna mai, potrivit datelor Ministerului Agriculturii. Înainte de război, importurile României de cereale ucrainene au fost neglijabile.

Cezar Gheorghe, de la firma de consultanță AGRIColumn, care estimează vânzările de cereale ucrainene în România la aproximativ 4,7 milioane de tone, spune că importurile au continuat și după introducerea embargoului sub forma contractelor existente.

Ungaria importă, anual, 50.000 de tone de cereale și oleaginoase din Ucraina, înainte de război. În 2022 importurile au explodat până la 2,5 milioane de tone de cereale și oleaginoase iar în 2023 s-au cifrat la 300.000 de tone până la introducerea embargoului.

În Slovacia, importurile de cereale ucrainene au crescut până la 339.000 de tone în a doua jumătate a anului 2022, o creștere de zece ori față de prima jumătate a anului, arată datele oficiale.

În luna mai a acestui an UE a permis celor cinci state să interzică vânzarea internă de cereale și oleaginoase din Ucraina până la data de 5 iulie, inițial, pentru ca ulterior să o prelungească până la 15 septembrie, dar permite în continuare tranzitul cerealelor spre a fi exportate mai departe.

După introducerea embargoului, tranzitul a explodat. Tranzitul grâului din Ucraina via Polonia a urcat la peste 90.000 de tone în luna iunie, de la o cantitate cuprinsă între 43.000 și 51.000 de tone pe luna în primul trimestru al acestui an. Tranzitul porumbului a urcat la 170.000 de tone în luna iunie de la 50.000-70.000 de tone pe luna în primul trimestru al anului, a informat Ministerul polonez al Agriculturii.

România a livrat aproximativ o treime din exporturile de cereale ale Ucrainei, de la începutul războiului, prin

portul Constanta, 8,6 milioane de tone în 2022 si 7,5 milioane de tone în prima jumătate a anului. Volumele au crescut în lunile mai si iunie, în special via barje pe Dunare din porturile ucrainene.

În data de 19 iulie, cele cinci tari au cerut ca embargoul sa fie prelungit, cel puțin până la finele anului. Bruxelles-ul va revizui embargoul la începutul lunii septembrie, tinând cont de cifrele privind recoltele de cereale, capacitatea silozurilor si situatia din tarile terțe în termeni de accesul lor la cereale.

Însa aspectul principal va fi viabilitatea economica a rutelor terestre, cunoscute sub denumirea de "Liniile de Solidaritate".

Ucraina estimeaza costurile suplimentare ale rutei de tranzit prin UE undeva între 30 si 40 de dolari pe tona. Tranzitul terestru via Polonia aduce un plus de 37 de euro pe tona comparativ cu tranzitul prin portul Constanta, estimeaza Viorel Panait, director general la operatorul portuar Convex SA.